

Türk-Hindistan Çalışmaları: Spor Bilimleri ve Diğer Alanlar ile İlgili Bazı İncelemeler

Pınar YAPRAK

Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE

Email: pinaryaprak@gazi.edu.tr

Type: Report Article (Received: 17.05.2020 – Accepted: 13.06.2020)

Öz

Türkiye ve Hindistan arasında, hem bilimsel hem de diğer toplumsal alanlardaki etkileşim ve ortak çalışmalar görece potansiyelinin çok altında gerçekleşmektedir. Ülkelerarası ilişkilerde doğrudan ve daha etkin bir etkileşim yerine, sıklıkla Türkiye’de Hindistan’a, Hindistan’da da Türkiye’ye dair dolaylı kaynaklardan elde edilen bilgilerin belirleyiciliği söz konusu olabilmektedir. Türk-Hindistan Çalışmalarına araştırmacı ve uygulayıcıların ilgisini çekecek üretimler azdır. Bu çalışmanın amacı, 2019 yılının ilk yarısında bilimsel çalışmalar yürütmek üzere kısa dönem görev yaptığım Hindistan’daki spor ve diğer bazı alanlara ilişkin birtakım çalışmalarım, deneyim ve gözlemlerim hakkında ilgili alanyazın eşliğinde bir rapor sunmaktır. Ayrıca, bu yazı tasnifi ve analizi devam etmekte olan Türk-Hindistan araştırmalarımız hakkında bir ön bilgilendirmeyi de içermektedir. Yazıda öncelikle, kısaca Hindistan’ın (siyasi, coğrafi, kültürel, vb) birtakım nitelikleri ve Türkiye ile ilişkileri vurgulanmış, daha sonra çeşitli kurumlardaki çalışmalarımız, etkileşimlerimiz ve etkinliklerimiz açıklanmış, son olarak ülkenin spor organizasyon yapısı, festivaller, oyun, fiziksel aktivite, beden eğitimi ve spor ile ilgili birtakım özelliklerine değinilmiştir. Bu çalışma, söz konusu görevlendirme ve bunlarla birlikte artan ve çeşitlenen etkileşimler, çalışmalar ve girişimler, Hindistan ile ilgili Batı veya sömürgeci merkezli olmayan bilgi birikimine katkı sağlaması, ülkeler arası paylaşımların ve ilişkilerin daha doğrudan gelişimine fırsat oluşturması, bölgesel ortaklıkların, gerçekliklerin ve yaklaşımların ifade edildiği bilimsel ve diğer üretimlere ivme kazandırması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Kültür Çalışmaları, Kültür Mirası, Uluslararası İlişkiler, Spor Kültürü, Spor Politikaları

Turkic-India Studies: Some Investigations regarding Sport Sciences and other Fields

Abstract

Interactions and collaborations between Turkiye and India regarding both science and other fields relatively fall behind its potential. Instead of direct and impactful transnational relationships, information stem from indirect resources being determinant might well be often the case in point. Productions to draw researchers' and practitioners' attention to the Turkic-India studies are scarce. The purpose of this paper is, along with relative literature, to provide some insights about the activities, experiences and observations regarding sports and other fields in India that I practiced mostly during my short term visiting with the aim of scientific interactions in the first half of 2019. Moreover, this paper includes the briefing about our Turkic-India researches on progress. First, in short, some of the qualities of India (historical, political, cultural, etc) and their relations with Turkiye emphasized, and then, information regarding our studies, interactions and activities in several institutions explained, and finally the country's sports organization structure, some of the features regarding festivals, games, physical activity, education and sport and beyond physical activity and sports addressed. This study, concerned engagements, and the improved and diversified related interactions, works and initiatives have importance in terms of contributing to the decolonized non-westcentric fund of knowledge, and giving acceleration to the development of productions in science and in other fields in which regional partnerships, realities and perspectives were expressed.

Keywords: Cultural Studies, Cultural Heritage, International Relationships, Sports Culture, Sports Politics

Giriş

Hindistan, zengin çeşitlilikte kültürel mirasa sahip Dünyanın en eski medeniyetlerinden birisidir. Hindistan, ülkeye özgü güçlü doğal kaynaklar arasında bulunan zengin bitki örtüsüne dayalı çeşitli (tarım, kimyasal ve Ayurveda gibi antik tıp, vb) üretim faaliyetlerinin yanı sıra tarihi yapıları, yoga, Bollywood gibi uluslararasılaşmış kültürel üretimleri, kalabalık nüfusu ve uzaya giden birkaç ülkeden biri olarak teknolojik başarılarıyla da adını duyurmuştur.

T.C. Dış İşleri Bakanlığına göre “Türkiye, Hindistan’ı büyüyen ekonomisi, geniş pazarı, askeri gücü, uzay ve bilişim teknolojisindeki üstünlüğü, sahip olduğu zengin insan kaynağı, köklü tarihi ve kültürel mirasıyla küresel bir güç olma yolunda emin adımlarla ilerleyen dost bir ülke olarak görmektedir” (Dışişleri Bakanlığı, 2019). Hindistan (ilerleyen bölümlerde özetle belirttiğimiz) Türk tarihi ile ortak bazı tarihi figürlere ilişkin mirasa da ev sahipliği yapmaktadır. Babür İmparatorluğunun (M.S. 1526-1858) 300 yıldan fazla hüküm sürdüğü Hindistan, yaklaşık 200 yıl İngiltere ve diğer bazı sömürge güçlerinin idaresine tabi olduktan sonra 1947’de bağımsızlığını kazanmıştır.

Günümüzde Hint-Türk etkileşiminin sınırlılığı dikkat çekse de; Türk Tarih Kurumunun, bu sınırlı çalışmalar arasında yer alan bazı bilim insanlarının da dâhil olduğu, “Türkiye Hindistan İlişkileri” üzerine sempozyumlar düzenlediği ve 2019 yılında da böyle bir toplantı hazırlıkları bulunduğu bilinmektedir.

Türk-Hint ilişkilerinin çok eski bir tarihi ve belirli bir siyasi geçmişi bulunmakla birlikte bu ilişkiler Hindistan’ın bağımsızlaşmasından 2000 yılına kadar beklenen düzeye ulaşamadığı bildirilmiştir. Bununla birlikte, 20. yüzyılın sonlarına doğru (ve 2000’lerin ilk yıllarında) -örneğin 1980’li yıllarda Turgut Özal ve Kenan Evren’in, sonrasında Bülent Ecevit’in Hindistan ziyaretleri ve Hindistan yetkililerince gerçekleştirilen iadeyi ziyaretler ile- Türkiye ile Hindistan ilişkilerinin ivme kazandığı ve taraflar arasında görece olumlu temasların yoğunlaştığı izlenebilmiştir (Malkoç, 2017). Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve diğer Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanlıklar düzeyinde temaslar, NATO, BRICS benzeri toplantılar dâhil karşılıklı ziyaretler 2008’den sonra da gerçekleşmiştir (Dışişleri Bakanlığı, 2019). Bu süreçte Keşmir hatta İsrail tartışmaları gündeme gelse de; Malkoç (2017)’un aktarımına göre, Hindistan ile Türkiye arasında Keşmir, Pakistan, Kıbrıs hatta “bir Batı bloğu ülkesi olarak Türkiye” bağlamında zaman zaman “soğuk havalarn” geçmişte de estiği anlaşılmaktadır (Malkoç, 2017, İpekçi 1968). Bunlardan başka, belki siyasi liderler içinde Hindistan’da en uzun süre (13 Kasım 1960-22 Şubat 1963) bulunan Alparslan Türkeş’tir. Türkeş, Delhi’de Türkiye’nin Hindistan Büyükelçiliğindeki bu zorunlu süreci ardından siyasete atılmıştır; ancak, Türkeş’in, döneme ilişkin önemli tarihsel kayıtlar olan, Türkiye’de demokratik bir yürütme için Delhi’den oluşturduğu tepkiler gibi Türk siyasetine ilişkin etkileşimleri dışında, Hindistan deneyimi pek bilinmemektedir.

Özetle, tarihsel karşılaştırmalarla siyasi alandaki gelişmeler, yerinde etkileşimlerimiz ve medya içerikleri incelendiğinde, tüm kültürel yakınlıklar, ortak tarih ve çıkarlara rağmen bölgesel gelişimin ivmesini yavaşlatabilecek kışkırtılan İslamafobi, dini ve milli hassasiyetler (vb) üzerinden her iki ülkenin ve bölgenin istikrarsız bir sürece veya bağlamlara sürüklenibildikleri gözlenmiştir. İletişimin geliştirilmesi ve toplumsal bağlamların daha iyi anlaşılması, yakın ve doğrudan temaslar bu süreçlerin daha iyi yönetilmesine hizmet edebilir.

Malkoç (2017) “iyimser bir yaklaşım içinde Türkiye ile Hindistan’ın ilişkilerinin gelecekte geliştirilmesi açısından geçmişin dinamikleri tarafından da desteklenen güçlü bir potansiyelin bulunduğu ileri sürülebilir” ifadesi yerinde gözlemlerimle de doğrulayabileceğim bir tespittir.

Diğer bir deyişle, bu çalışma(lar) da görece böyle bir tespite dayalı, Türk-Hindistan araştırmalarının ve ilişkilerinin potansiyelince gerçekleşemediğinin anlaşılmasıyla başlatılmıştır; bu bağlamda, bu çalışma(larımız) aynı zamanda var olan güçlü potansiyelin bir göstergesi sayılabilir.

Bu çalışmanın amacı, 2019 yılının ilk yarısında bilimsel çalışmalar yürütmek üzere kısa dönem görev yaptığım Hindistan'daki spor ve diğer bazı alanlara ilişkin birtakım çalışmalarım, deneyim ve gözlemlerim hakkında ilgili alanyazın eşliğinde bir rapor sunmaktır. Makalenin organizasyonu hakkında detaylar materyal ve yöntem başlığı altında sunulmuştur.

Materyal ve Yöntem

Bu makalede, spor sosyolojisi ve spor bilimleri alanında daha kapsamlı etnografik bir çalışmanın, “Türk Hindistan Çalışmaları” girişiminin ilk içerikleri sunulmaktadır. Bu bağlamda bu yazı, 2019 yılının ilk yarısında davetli konuşmacı olarak bulunduğum, bundan sonra (2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 39. maddesinde öngörülen Yurtiçinde ve Yurtdışında geçici görevlendirme esaslarını düzenleyen yönetmeliğe göre) bilimsel etkileşimlerde bulunmak, toplantılara katılmak, inceleme, araştırma ve uygulama yapmak üzere üç aydan kısa bir dönem ücretli izinli ziyaretçi öğretim üyesi olarak görev yaptığım, en son ise Ekim 2019 tarihinde yine davetli konuşmacı olarak bulunduğum Hindistan'daki spor ve diğer bazı alanlara ilişkin deneyim ve gözlemlerim hakkında (görevlendirme yükümlülükleri uyarınca) rapor niteliğinde bir içerik sağlama amacı da gütmektedir. Bu makale ayrıca, tasnifi ve analizi devam etmekte olan ilgili araştırmalarımız hakkında bir ön bilgilendirmeyi de içermektedir. Bunlardan önce, Hindistan kökenli bilim insanlarıyla etkileşimlerimiz geçmişte Batı ülkelerinde gerçekleştirilen uluslararası toplantılarda (daha az sayıda), daha özgün olarak BRICS toplantılarında ve en çok da Hindistan dâhil Asya (“Asean”) bölgesi organizasyonları aracılığıyla da olmuştu; bunlar spor sosyolojisi, sosyoloji gibi bilim alanında yönetim-düzenleme kurulu üyesi gibi katkılarımla bulunduğu bilimsel etkinliklerdir.

Ayrıca, bu çalışma yurtdışı görevlendirme yönetmeliği gerekliliklerini sağlamak üzere hazırlanan ve öncü sunumları yapılmış olan bu içerik 02-06 Ekim 2019 tarihlerinde Gazi Üniversitesinde gerçekleştirilen Natural 2019 Kongresinde, Spor Bilimleri Fakültesinde gerçekleşen sporla ilgili oturumda sunulmuştur.

Yazıda öncelikle Hindistan'ı hiç bilmeyen araştırmacılara ve olası bir çalışma için ziyaret etmeyi düşünenlere yardımcı olabilecek kısaca ülkenin siyasi, coğrafi, kültürel birtakım özellikleri vurgulanmış, daha sonra görev kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara, spor organizasyon yapısı, festivaller, oyun, fiziksel aktivite, beden eğitimi ve spor ile ilgili birtakım içeriklere değinilmiştir.

Takip eden bölümde, örneğin bilim insanları için araştırma ortamının anlaşılması, konu ve planların geliştirilmesinde faydalı olabilecek Hindistan'ın siyasi ve coğrafi özellikleri ve deneyimlendiği kadarıyla güncel yaşam koşulları hakkında bazı pratik bilgilerden bahsedilmiştir. Ancak, özellikle burada öncelikle, Türkiye ile ilgili de yabancı olmadığımız bir duruma işaret etmek gerekir; Hindistan'a ilişkin sömürgeci yaklaşımlarla veya Batı-merkezli bir dille ele alınan literatürün yanı sıra, Hindistan medyasında işaret edilen Hindistan ile ilgili uluslararası yanlış paylaşımların, bilgi kirliliğinin, ülkeyi karalama kampanyaların

varlığı söz konusudur. Bu hususun varlığını onaylayan literatür okumalarım ve bazı kişisel uluslararası deneyimlerim de bulunmakta ve bu gibi durumlar Hindistan'daki bazı birebir görüşmelerde de dile getirilmektedir. Burada paylaşılan literatür bilgisiyle sunulan deneyimler de bu çerçevede amacının ötesinde ve yanılığılı değerlendirmelere hizmet etmemesi için eleştirel bir okuma yapmak önemlidir.

Tarihi, siyasi ve kültürel özellikler ve yaşam koşulları

Tarihi-Siyasi Özellikler

Bazı resmi kaynaklar Hint tarihini İ.Ö. 2500'lerden itibaren, Güney Asya'nın Batı kısımlarında Mezopotamya, Mısır, Çin, Hindistan'dan oluşan dört antik şehir medeniyetine ev sahipliği yaptığı bildirilen Hint Vadisinden veya Hint Vadisi (diğer adıyla Harappan) Medeniyeti'nden başlatmaktadır ([KnowIndia, 2019](#)). Hindistan Türk tarihiyle ortak bazı tarihi figürlere ve bunlara ilişkin mirasa da ev sahipliği yapmaktadır; M.Ö. 326'da Büyük İskender, 1. yy.'da İslam'ın yükselişi, M.S. 1398'de Timur, Cengiz Kağan, Babür ve Ekber Şah, Gülbeden Begüm Sultan, Şah Cihan ve Hint kültür ve politika tarihinde en güçlü ve refah içinde bulunduğu dönemler arasında sayılan Moğol (Babür) İmparatorluğu dönemi ([KnowIndia, 2019](#), Şahin, 2014, 2016, Karagözoğlu ve Vij, 2013) bunlar arasındadır. Yine, bunlara ilişkin günümüzde hala Hint turizmini destekleyen yapıların bulunduğu özellikle Delhi-Agra (Tac Mahal)-Jaipur'u içeren "Altın Üçgen" olarak adlandırılan bölgeler bu mirasın en çok vücut bulduğu yerler arasındadır. Delhi, bu bağlamda önemli bir uğrak noktası ve aynı zamanda Hindistan'ın başkentidir.

Tarihteki 16 büyük Türk İmparatorluğuna işaret eden Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı forundaki 16 yıldızdan biri Babür İmparatorluğu (M.S. 1526-1858)'nu simgelemektedir. Bâbürlüler Hindistan'da Türk ve İslâm tarihçiliğinin gelişimi açısından büyük önem arz etmektedir (Konukçu 2019). Edebi alanda da adından söz ettiren bir hükümdar olan Babür Şah, ince bir üslupla kaleme aldığı Türkçe'nin önde gelen şaheserleri arasında yer alan Babürnâme isimli hatıratın yazarıdır (Şahin 2016). Edebi geleneği devam ettiren çocuklarından kızı Gülbeden'in kaleme aldığı Hümâyunnâme de kendi devriyle ilgili önemli bir eserdir (Konukçu 1991, Gazi Zahireddin, 2006, Şahin 2016). Bir Babür Hükümdarı olan Cihangir'in yine kendi hayatını anlattığı eser olan Tüzük-i Cihângîrî de döneme ilişkin eserler arasındadır (Kortel, 2012). Babür Şah'ın aynı zamanda günümüz Hindistan'ının insanları tarafından hoşgörü mimarı olarak anılan torunu Ekber Şah da Hindistan'da çok önemli ve olumlu etkiler bırakmıştır; Tac Mahal'in bulunduğu Agra şehri yanında Sikandra adlı yerleşim yerinde türbesi bulunmaktadır. Güncelliğini koruyan ve dönem dönem kızıştırılan kimlik temelli çatışmaların etkileri düşünüldüğünde çeşitli kimliklerin bir arada esenliği çabasında hoşgörü ve bilgelik gibi yaklaşımları değerli kılan liderliğin bölgedeki önemi daha iyi anlaşılabilir. Babürlerle ilgili söz konusu isim ve eserler aracılığıyla, Konukçu (1991,1991a, 1994, 1998, 2019) ve Akün (1991)'ün ilgili Ansiklopedi maddelerinden ve çeşitli araştırma makalelerinden (Şahin 2014, 2016, Karagözoğlu ve Vij, 2013) bazı ileri okumalar yapılabilir.

Babür İmparatorluğu ardından, "bilgi arayışında" Çin'in, "ticaret amacıyla" Portekiz'in ve "kolonilerini kurmak üzere" Fransa'nın "ziyaretleri" yanı sıra, (özellikle bazı yönetimler süresince kültürel zenginlik ve çeşitliliğin hâkim olduğu bir politikanın izlendiği Babür İmparatorluğundan daha kısa bir süre de olsa) en son İngiltere, bağımsızlığın elde edilmesine kadar siyasi-idari otoritesiyle nüfuz ederek yaklaşık 200 yıl boyunca ülkeyi yönetmiştir ([KnowIndia, 2019a](#)). Örneğin kısa dönem görev yaptığım Pondicherry, yerel adıyla

Puducherry, sömürge döneminde Flemenk, Portekiz, Fransız ve İngiliz sömürgecilere maruz kalmakla birlikte en son 1950-60'larda Fransa ve Hindistan arasındaki birlik anlaşmasına kadar -İngilizlerin de işbirliğiyle- daha çok Fransız sömürgecilerin yönetiminde ve etkisinde kalmıştır. Hala da Fransız kültürü ve nüfusu yanı sıra -gözlem ve görüşmelerimize göre- buranın ülkedeki en çok yabancı nüfus hareketlilik oranının yerleşik ya da dönemsel olarak bulunduğu ve daha sakin sayılabilecek bölgelerin başında geldiğini söyleyebiliriz. Bu anlamda, ülkenin nüfus çeşitliliği ve yoğunluğu bulunan Mumbai ve Delhi'den sonra gelen üç büyük ilden ikisi (Chennai ve Bengaluru) Puducherry'ye de en yakın iller arasındadır. İki ülkenin ilk beş büyük ili düşünülerek Mumbai-İstanbul, Delhi-Ankara, Chennai-Bursa gibi kabaca bir benzetme yapılabilir; oldukça derin farklılara rağmen bu bağlamda gözlemlediğim benzerlikler, belki başka bir yazıda ortaya konabilir.

Türkiye, 15 Ağustos 1947 tarihinde "bağımsızlığını kazanan Hindistan'ı hemen tanımış ve iki ülke arasında diplomatik ilişki kurulmuştur; Hindistan 26 Ocak 1950 tarihinde kabul ettiği Anayasa ile bugünkü Hindistan Cumhuriyeti'ne dönüşmüştür". Federal devlet yapısına sahip olan Hindistan, 29 Eyalet ile 7 Birlik Toprağından oluşmaktadır (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2019, Encyclopaedia Britannica, 2019).

Hint Anayasasında 22 farklı dil resmi dil olarak tanınmaktadır. Resmi ve ulusal olan yazışmalarda da Hintçe ve yaygın biçimde İngilizce kullanılmaktadır. "Başlıca dilleri arasında Urduca, Marati, Malayalam, Tamil, Bengali, Telugu, Kannada, Kaşmiri, Gujarati, Punjabi, Assamca bulunmaktadır" (T.C. Dış İşleri Bakanlığı 2019). Görüşme yaptığım yerel bir sanatçıya göre Hindistan'da her eyalet kendine has dili ile tanınmakla birlikte (örneğin Tamil Nadu'da Tamil dili), ülkede konuşulan yerel dil sayısı 120'nin, T.C. Dış İşleri Bakanlığı (2019)'na göre 200'ün üzerindedir (2019). Konuşma dilinde, devam etmekte olan araştırmalarımıza da dâhil ettiğimiz, Türkçe ile birçok ortak kelime kullanımına ve özgün yerel dilsel kullanımlara rastlanmıştır.

Coğrafi ve Mevsimsel Özellikler

Ülke, kuzeyde dağcılık, yamaç paraşütü, bisiklet turları, helikopterli kayak ve "bungee jumping" (cambridge çevrimiçi sözlüğüne göre "yüksekçe yerden elastik bir halata bağlı olarak atlamak ve geri zıplamak, atlama sporu") dahil, çeşitli doğa sporlarına ev sahipliği yapan soğuk ve serin Himalaya tepelerinden güneyde tropikal yağmur ormanlarına, 32,87,263 km²'lik oldukça geniş bir coğrafi alana yayılan Dünyanın 7. en büyük ülkesidir (Kuzeyden Güneye 3,214 km, Doğudan Batıya 2,933 km, adalarla birlikte toplam sahil şeridi 7,516.6 km uzunluğundadır). Çevreleyen dağlar ve denizler ülkeyi diğer Asya ülkelerinden belirgin biçimde ayırmakta, doğuda Bengal Körfezi Batıda Umman Denizi güneye doğru Hint Okyanusuna uzanmaktadır (National Portal of India, 2019).

Ülkenin iklimi tropikal muson olarak sınıflandırılabilir. Kuzey Hindistan'ın önemli bir kısmı tropikal bölgenin ötesinde yer alsa da ülkenin geri kalanı tropikal iklimin görece yüksek sıcaklık ve yağışsız kış etkisi altındadır (National Portal of India 2019).

Dört mevsimi ve ilgili ayları Türkiye ve Avrupa genelinden oldukça farklıdır: Görece en rahat sıcaklıkların olduğu (benim Ocak ayında deneyimlediğim yaklaşık gece 19, gündüz en çok 23 santigrat derece) ve seyahat için tavsiye edilen Hindistan'ın kış mevsimi Aralık-Şubat aylarındadır; bu dönem Türkiye'nin bahar mevsimi gibidir. Havaların özellikle güneyde sıcak hassasiyeti olan ziyaretçileri rahatsız edebilecek derecede ısındığı yaz mevsimi Mart-Haziran aylarını kapsamaktadır; Şubattan sonra sıcaklık giderek artmaya devam eder. Haziran-Eylül ayları daha da sıcak Güney-Batı muson sezonu ile Ekim-Kasım ayları post muson sezonu

özellikle Güney bölgeleri ziyaret için daha az tercih edilen ve giderek yağışlı olabilen dönemlerdir.

Bununla birlikte, kişisel deneyimime göre, 2019 yılı Ekim ayı bir haftadan az Lucknow ziyaretimde yaklaşık 29 santigrat derecede yağışsız havaya kıyasla, Güneyde okyanus kıyısında Mart-Mayıs aylarında hissedilen sıcaklık daha zorlu idi; Güney’de günlük işlerin organizasyonunda güneş ve hava sıcaklığının gün içindeki değişen durumu göz önünde bulundurulmaktaydı; örneğin sabah güneşi yükselmeden, sıcak basmadan ya da gün batımı civarı ve sonrası meyve-sebze benzeri pazarları görülür, düzenli fiziksel aktiviteye, spora ve oyuna katılımlar da sıklıkla bu saatlerde organize edilirdi.

Ulaşım ve Konaklama

Türkiye’den Hindistan’a havayolu ile Ankara ve İstanbul çıkışlı doğrudan daha sıklıkla Delhi’ye; ya da Dubai, Umman, Bahreyn gibi havalimanlarından aktarmalı çeşitli şehirlere uçuşlar gerçekleştirilmektedir. Ülke içinde çok sayıda parçalı bagaj ile ikinci sınıf uzun tren seyahati güvenlik riskleri içerebilmektedir. Kuzeyden Güneye bir seyahat için birinci sınıf tren biletleri, uçuş biletleriyle yaklaşık maliyette olmakta birlikte bagaj, ulaşım ve program kısıtları gibi durumlar seçimde belirleyici olabilmektedir. Ayrıca, ülkede özellikle bulunduğum bazı şehirlerde tren veya otobüsle şehirlerarası ve şehir içi yalnız seyahat etmem, hatta bazı şehirlerde gündüz de olsa yalnız yürümem riskli bulunmuş, böyle durumlarda (Hindistan’da bulunduğum sürece genellikle) daima güvenlik amacıyla yerel bir ekip veya ekip üyesi eşlik etmiştir.

Yemek ve Su

Yemeklerde sıklıkla kullanılan baharatlar Türkiye’de özellikle Karadeniz-Marmara-Ege-Akdeniz mutfağına kıyasla alışılmışın ötesinde bir yoğunlukta, acılıkta ve çeşitliliktedir ve daha belirgin kullanılan koku-tat olarak da farklıdır. Hindu kültürünün de etkisiyle vejetaryen diyet ülkede önemli ölçüde benimsenmiştir. Seyahatlerde ve ülkede sıklıkla baharatlı soslu pilav ve yerel yemekler eşliğinde Türk damak tadına daha yakın olan lavaş-yufka benzeri “çapati, rodi” gibi adları bulunan yöresel ekmekler sunulmaktadır. Yine söz konusu yoğun baharatlı yemekler arasında “Paneer (peynir)” ve (yoğurtlu pilav benzeri) yoğurt ile yapılanların Türk damak tadına daha yakın olduğu söylenebilir; Türk ziyaretçiler için yoğurtlu prinç, mümkünse “baharatsız” isteyebileceğiniz ancak yine de bir ölçüde baharatlı sunulacak olan “Paneer” içerikli yiyecekler, sıkça sunulan acı baharatlı yemeklere göre veya bunların ardından daha rahatlatıcı veya daha az yorucu olabilir. Uluslararası yemekleri tüketmek yerine yerel yemeklerini yanında taşıyabilen, özel diyet uygulayanlar için oldukça sıcak hava durumunda bunların sağlıklı saklanmasına imkan verecek bir seyahat ve konaklama organizasyonu olup olmadığına dikkat etmek gerekmektedir. Kendi yemeğini yapma şansı bulunan Türk ziyaretçiler için özellikle uygun sebzeler bulunmaktadır. Kısaca iklimle de ilişkili olarak sebze-meyve bolluğuna karşın et-süt tedariki-tüketimi duruma göre riskli olabilmektedir.

Sağlık, ulaşım, beslenme gibi ihtiyaçlara erişim bakımından sosyal devlet çizgisinde, Avrupa ülkelerine göre çok daha ucuz (veya Türkiye ile benzer) satın alım seçeneklerinin bulunabildiği bir ülke olmakla birlikte, kontrol ve standartların çok daha düşük, farklı ya da belirsiz olduğu durumların varlığı özellikle farklı alışkanlıklara, “flora ve bünyeye” sahip ziyaretçiler için sağlık riskleri teşkil etmesi açısından bilinmelidir. Örneğin, buraya seyahat ederken mümkünse bir telefonla ulaşabileceğiniz sağlık hizmetlerinin bilgisini hazırda bulundurmak hayati önemde olabilir. Seyahat öncesi danıştığım bir kültür çalışmacısı bu

bağlamda tarafıma özellikle tatlılar gibi belirli yiyeceklerin tüketimi ardından (turist) besin zehirlenmesi görece sık rastlanan bir durum olduğunu bildirdiğinden, genellikle uzak durduğum halde Delhi’de bir kurum ziyareti sırasında çok ısrar edildiği için kıramayıp gerçekleştirdiğim bir sütlü tatlı tüketimim ardından besin zehirlenmesi yaşamıştım. Çikolata olarak da istenilen çeşit bulunamayabildiğinden tatlı diyeti bakımından hazırlıklı gidilmesinde fayda olabilir.

Hindistan’da su kirliliği en önemli sorunların başında gelmektedir. Devlet ve yerel yönetimlerin birçok çabasına rağmen hala güvenli içme suyu temini ve sürekliliğinin sağlanmasında sorunlar yaşanmaktadır. Bu konuda su kirliliği ve yetersizliğine yol açan hızlı nüfus artışı, artan sulama talebi, endüstriyel tüketim ile su kalitesinin kötüleşmesi gibi nedenler öne çıkarılmaktadır (Sharma&Yadav, 2017, Bhardwaj, 2005). Ayrıca, Hindistan’daki su kalitesiyle ilgili birtakım platformlar ve göstergeler oluşturulmuştur (Open Government Data Platform India, 2019). Dolayısıyla, Hindistan seyahat öncesi sık karşılaşılan tavsiyelerden birisi de “çeşme suyu içmeyin, kapalı su alın”dır. Bu veriler ışığında, aksi bilinmedikçe gündelik hayatta örneğin, dış fırçalarken, yiyecek ve bulaşıkları yıkarken dâhil çeşme suyu kullanmamak en güvenli seçim olabilir. Damacana ile içme suyunu adrese teslim sunan firmalar olmayabildiği gibi (kendiniz marketten almanız gerekebilir), firma sayısı da Türkiye’ye kıyasla sınırlıdır; örneğin kullandığım marketlerde iki bazen üç farklı firmanın damacana suyu bulunurken sıklıkla bu tek firmaya inmiş ve değişimlerde ek işlem gerekmiştir.

Hindistan’da yaşamla ilgili öne çıkan diğer bir husus da hayvanlarla etkileşimdir. Sadece hâkim dini gerekliliklerin bir sonucu olarak ineklerin değil, aynı zamanda (şahit olduğum kadarıyla) köpeklerin ve Agra ve özellikle Jaipur merkezindeki maymunların da “özgüveni” dikkat çekicidir; sadece bu bile insandan hayvana ve hayvandan insana olası tehditler veya insan-hayvan dostluk bağları hakkında pek çok şey anlatabilir. Örneğin bu konuda, hem yerel hem dönemsel ziyaretçilerin, toplumun doğal üyesi “bekçi-sokak köpekleriyle” iletişim için özel çaba gösterdikleri, buna rağmen (genellikle gece) köpeklerin ısırabildikleri, elde yiyecek taşınması gibi belirli durumlarda maymunların saldırılabildiği gibi yaşantılar gözlenen ve paylaşılanlar arasındadır.

Burada, Hindistan ile etkileşimi teşvik etmek ve sürdürülebilir kılmak gibi saiklerle yaşam koşullarına değinmeye çalıştım. Bununla birlikte, burada sunulanlar sınırlı ve kısmen göreceli bilgilerdir. Ancak, göreceli de olsa bu bilgiler belirli ölçüde ortamın anlaşılmasında faydalı olabilir.

Sınırlayıcı durumların analizi için gündelik yaşamı etkileyen çeşitli faktörlerin veya birtakım özelliklerin bir arada düşünülmesi (kesişimselliğin analizi) yol gösterici olacaktır. Örneğin, (a) adrese teslim alışverişin yaygın olmaması, (b) trafiğin ters yönden akması, yolların kalitesi ve kalabalıklığı dolayısıyla şahsi araç kullanmada zorluklar, (c) gündüz çok yüksek hava sıcaklığı ve gece ise güvenlik sorunları birleştiğinde özellikle belirli (örneğin yalnız, taşıma aracı veya eşlik eden meslektaş, ev sahibi vb biri bulunmayan, kaynakları sınırlı ve güneş ve ısı hassasiyeti bulunan) ziyaretçiler için oldukça sınırlayıcı etkide olabilmektedir.

Türk-Hindistan Spor ve Toplum Bilim Çalışmaları

Burada ve takip eden başlıklarda, ziyaretçi öğretim üyesi olarak bulunduğum sürelerde Hindistan’da spor bilimleri alanında ve bağlantılı diğer alanlarda gerçekleştirdiğimiz bazı çalışmalar genel hatlarıyla tanıtılacak ve Hindistan spor alanına ilişkin birtakım bilgiler sunulacaktır. Kısa dönem görevlendirme öncesi 2019 Ocak ayında Tiruchirappalli, Tamil

Nadu'da "National College" in düzenlediği bir konferansta (Yaprak 2019) ve görevlendirme sonrası da Lucknow Üniversitesinin bir uluslararası toplantısında (Yaprak 2019a) konuşma yapmak üzere davet edilmişim; bu davetlerle bağlantılı incelemelerimin, diğer birçok hususun yanında, Hindistan'la ilgili araştırma potansiyelleri hakkındaki edinimlerimde oldukça etkili olduğunu söyleyebilirim.

İlk davetli konuşma ziyareti sırasında oluşan araştırma fikirleri üzerine devamında kısa dönem ziyaretçi öğretim üyesi olarak bulunduğum süre içinde özetle, ortak bilimsel çalışmaların planlarının veya alt yapılarının geliştirilip hazırlanması, bölümler arası ve mümkünse daha kapsamlı olası akademik protokollerin geliştirilmesi, öğretim elemanları arasında ve öğrencilerin gelişimi için ders, konferans veya seminer gibi düzenlerde mümkün olan akademik aktivitelerin tasarlanması gibi etkinliklerin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Öncelikle, (taşınmalar ve seyahat süreleri dahil yaklaşık) 1 Mart-10 Mayıs tarihleri arasında çeşitli disiplinlerarası araştırma planları üzerinde çalışılmış ve bu ve gelecekteki çalışmalara temel teşkil edebilecek katkıları nedeniyle araştırmalardan birinin uygulaması önceliklendirilerek literatür tarama ve ilk veri toplama aşaması tamamlanmıştır (ayrıca, spor politikaları, kadın çalışmaları gibi diğer bazı araştırmalarla ilgili etkileşimler gerçekleştirilmiş ve literatür taraması da yapılmıştır).

Önceliklendirilen çalışmanın amacı, Pondiçeri'deki (ve Hindistan'daki) rekreasyon, fiziksel aktivite, beden eğitimi ve spor ile ilgili somut olmayan kültürel mirasın araştırılmasıdır. Etnografik yaklaşımlar kullanılan araştırmada şu ve benzeri sorulara yanıtlar aranmaktadır: Pondy'de (ve Hindistan'da), miras kalan ve yeni nesillere aktarılan rekreasyon ve fiziksel aktivite vd. ile ilgili geleneksel unsurlar veya yaşayan dışavurumlar (vb.) nelerdir? Çok sayıda kültüre (Türk idaresi ve sömürge dönemleri dahil) ev sahipliği yapan Hindistan'da bu çeşitli kültürlerin kesişimi, söz konusu fiziksel kültürel etkinliklerde nasıl bulunmaktadır (kültür ne ölçüde değişmeden kalmış veya örneğin sömürgeciler tarafından etkilenmiş, kontrol edilmiş, değiştirilmiştir)? Bu kültürel unsurlar, uygulamalar ve bunlara eklenen manalar nelerdir ve bunların analizi ile beden eğitimi, rekreasyon ve spor alanlarının başarısına ("excellence in sportscience") nasıl katkıda bulunulabilir? Çalışma bağlamını sunduğum Dr. R. Ram Mohan Singh ile birlikte literatür taraması, çeşitli ziyaretler, gözlemler, katılımcı uygulamalar, ön görüşmelerin bir bölümü gerçekleştirilmiş bazı notlar, fotoğraf ve video içerikli kayıtlar tutulmuştur.

Söz konusu alanda ve Hindistan sportif kültür mirasına ilişkin uluslararası literatürde analizlere rastlamak oldukça zordur. Hindistan sporunun sosyo-kültürel ve politik analizine ilişkin genel olarak ısrarlı taramalar ile çok sınırlı sayıda yayın bulunmaktadır; bunlar genel olarak kitap biçiminde yayınlar olup kriket üzerinden sömürge güçleriyle etkileşimlerin analizleridir (James 1963, Guttmann 1994, Backles & Stoddart, 1994, Secharan, 2006, Hussain, 2012). Yine, özellikle Batıda popüler olan diğer bir alan, yoga üzerine az sayıda sosyo-kültürel, tarihi, eleştirel analize rastlanmaktadır (Connolly, 2007, Samuel 2008, Alter 2004, Michelis 2005, Baier, Maas, Preisendanz, 2018, Singleton 2010, Madsen 2013). Bu bağlamda, örneğin, Alter (1992, 2013)'in antropolojik çalışmaları Batı için popüler olan bu sporların ötesinde ve derinlemesine kültürel analizleri bakımından farklılaşmaktadır. Diğer taraftan bu içerik ve analizler de diğer çalışmalar gibi Hint-Türk-müslüman etkileşimine ilişkin bilgiler veya kayıtlar bakımından oldukça sınırlı ve dolaylıdır; örneğin, Alter Hint güreşinden, diğer yazarlar sömürgeleştirmenin etkilerinden (kriket ile) bahsederken, Türklerle ortak geleneksel spor mirasları olması bakımından güreş ve polo bağlamı ele alınmamaktadır; esasında hemen hemen bu tüm sporda kültür çalışmaları kaynağında Türk varlığındansa

Moğol bahsi bazen geçmektedir. Bu Hindistan ziyaretlerim ve paylaşımlarım ardından uluslararası literatürde Hindistan ve spor üzerine yeni bazı yayınlar yapıldığı da gözlenmiştir (Ponsford, 2019). Daha çok uluslararası “anaakım” bilimsel dergilerde pek bulunmayan ancak örneğin Hindistan sokaklarında canlı yaşamakta olan ya da kongrelerde yer alan Hindistan beden eğitimi ve spor kültürü ve deneyimine ilişkin köklü yerel (yeniden-) üretimler bulunmaktadır.

Kültür mirasına yönelik bazı mekânlarla ilgili erişim ve kayıtlar için özel izinler de gerektiğinden imkânların sınırlı olduğu durumlar için görece zorlu bir saha araştırması olduğu söylenebilir. Bu bağlamda da bu ön çalışmalarla ortaya konulanlar gelecek araştırmalar ve araştırmacılar için ön açıcı niteliktedir. Popüler yaklaşımlarla Hindistan’a özgü kültürel içerikler, festivaller (KnowIndia, 2019) ve sporlar (örneğin Türkiye’deki okullarda en yaygın 4 takım sporu kadar ülkede yaygın olan, aynı zamanda Nepal, Bangladeş, Sri Lanka, Japonya ve Pakistan’da da popüler olduğu bildirilen milli sporları Kabaddi) gibi birtakım içeriklere özellikle Hindistan’ı tanıtan internet sitelerinden (Sports in India, 2019) görece erişmek mümkündür. Hatta popüler kültür örnekleri bağlamında, Türkiye’de yayımlanan Hint dizileri ve filmleri de mevcuttur. Ancak, araştırmalarım ve yerinde gözlemlerime dayalı, günümüzde yaygın ve genellikle İngilizce sunulan popüler kültürel içeriklerin, bazı analitik ve stratejik içeriklerde de olduğu gibi, adeta buzdağının görünen kısmı gibi sınırlı ve Hint-Türk bağını kurdurmakta yetersiz olduklarını söyleyebilirim. Örneğin, sadece Tamil Nadu bölgesinde oynanan sokak oyunlarının listesi, internette sıklıkla ulaşılabilen Hindistan geneline ilişkin listelerden çok daha kabarıktır ve bu içerikler tam olarak detaylandırılmamıştır. Burada bu hususlara işaret etmeye çalışmakla birlikte bu tür verilerin yer aldığı daha detaylı içerikler sağlayan söz konusu araştırmamız bu yayın tarihi itibarıyla devam etmektedir.

Kurumsal Ziyaretler, Katılımlar ve Toplantılar

Bu kısımda spor, bilim, eğitim gibi çeşitli alanlarda, disiplinlerde ve kurumlarda gerçekleştirilen etkileşimlerin kısa bir özeti sunulmuştur. Kısa dönem ziyaret bağlamında Hindistan’daki üniversitelerin programlarının yapısı ve içerikleri incelenmiş, beden eğitimi ve spor alanında lisans düzeyindeki yapısal bazı farklılıklar nedeniyle Pondicherry Üniversitesi ile öncelikle lisansüstü eğitim-öğretim programlarında ve personel hareketliliği bağlamında ortaklık anlaşması, lisans düzeyinde ise (yaz-kış kampı benzeri) olası farklı anlaşmalar üzerinde çalışılmıştır. Bu süreçte, öğrencilere ve meslektaşlara çeşitli platformlarda Gazi Üniversitesi’nde ve Türkiye’de bulunan programlar hakkında bilgiler verilmiş, bu bağlamda ortaklık anlaşması niyetini beyan eden başka Hindistan üniversiteleri de olmuştur.

Bundan başka, Pondicherry Üniversitesinde farklı disiplinlerde (genellikle yine ilgi alanımda, örneğin kadın çalışmaları, sosyal hizmet bölümünde çocuk istismarı hakkında) doktora tez savunmalarına ve akademik toplantılarına katılarak hem içerik hem usuller hakkında etkileşimler sağlanmıştır. Katıldığım doktora savunmaları kalabalık sınıfta ve konferans salonunda, ilgili jüri üyeleri ve danışmanın ve komisyon başkanının doktora öğrencisini, konusunu ve jüri üyelerini dinleyicilere bir konferans sunumundaki gibi detaylı ve disiplinli tanıtımlarıyla başlamış, doktora öğrencisinin tezini İngilizce sunumu ve ilgili ve kalabalık salondan gelen çok sayıda soruya yanıtları ardından öğrencinin başarılı bulunmasıyla tamamlanan ritüeller gerçekleşmiştir. Yine, bu tür toplantıların bazen klimasız salonda yapılması alışık olmayan katılımcılar için daha zor olabilir. Savunma sonrası doktora öğrencisine, birinde benim de dahil olduğum ve ailesinin de bulunduğu samimi bir ortamda sınırlı bir grup bilim insanıyla akademik olasılıkların da konuşulduğu etkileşim ortamı sağlanmıştır.

Ayrıca, rekreasyon, beden eğitimi ve spor, bilim, eğitim gibi çeşitli alanlarda disiplinlerarası ve kurumlararası çeşitli toplantılara kimi davetli katılım ve ziyaretler gerçekleştirilmiş, deneyim paylaşımı vb temaslarda bulunulmuştur. Örneğin, şehirde farklı yaklaşımlar uygulanan yerli okullarda; özgün uygulamalarıyla tanınan bir ilköğretim okulunda, başka bir ilk-orta-lise ve görece hayat boyu devam eden okulda ve özel eğitim okullarında, kimine birden fazla ziyaretlerle incelemeler yapılmış, birtakım etkinlikler gerçekleştirilmiş ve bunlara katılım sağlanmıştır. Örneğin, Uluslararası Down Sendrom gününde özel eğitim kurumunda birlikte etkinlik gerçekleştirilmiş, diğer okulların bazı tesislerini ziyaretin yanı sıra sezon sonu etkinliklerindeki ritüellerini gözlemleme imkânı bulunmuştur.

Şehirde gerçekleştirilen diğer bazı spor etkinliklerine (örn. badminton, basketbol ve kriket şampiyonaları, özel olimpiyatlar etkinlikleri, kriket kulübü tesisleri ve antrenmanları), Hint veya bazı Batı kültürlerle ortaklaşa unsurlar taşıyan festivallere, engelli bireylerle ilgili etkinliklere katılım gösterilmiştir. Hint kültürünün parçası olan seremonik etkinliklerin ve protokollere bağlılığın (Cannadine 2002) gözlemlendiği bu ziyaretlerde, amaçlarımıza yönelik besleyici olsa da ilgili sürede izin alamadığımızdan kayıt yapamadığımız bazı özel kurum “ön ziyaretleri/gözlemleri” de gerçekleştirilmiştir. Pondicherry bu bağlamda hem uluslararası hem yerli, hem tüm Dünyaya açık hem de kapalı bir sistem özelliklerini taşıyan Auroville, Ashram gibi (manevi topluluk, eğitim, spor, yoga, üyelerinin yaşamlarının bütünü ile ilgili oldukça disiplinli uygulamalarıyla dikkat çeken) bir takım kurumlara ev sahipliği yapmaktadır.

Görevlendirme süresi içinde, kültür mirası üzerine araştırma amaçlarımıza yönelik edinimler hedeflenerek yoga için ulusal hizmet şeması koordinatörü tarafından oluşturulan yoganın temelleri üzerine bir yoğunlaştırılmış uygulamalı sertifika programına katılarak tamamlanmıştır (bu konuda hazırlanan bazı içerikler söz konusu araştırmanın yayınlarında detaylandırılacaktır). Yine örneğin, Bangalore Üniversitesinde lisans ve lisansüstü öğrenciler ve meslektaşlarla kamp yapılarak bu şehirdeki en büyük spor karşılaşmalarına sahne olan stadyumda yetkililerle, spor alanındaki kadın liderlerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, aşağıda bilgisini sunduğum “Sports Authority of India”nın Bangalore tesisleri gezilmiş, burada çalışan akademisyen ve uzmanlardan yerinde bilgi alınarak programları, tesis ve çalışmalarını incelenmiştir.

Hindistan Spor Başkanlığı (The Sports Authority of India, SAI)

Hindistan Spor Başkanlığı (The Sports Authority of India, SAI), kamu yararına oluşumların yetkilendirilmesini sağlayan “Kurumlar Yasası 1860”a bağlı olarak Hindistan Devleti Spor Dairesinin 1-1/83/SAI numaralı kararıyla 25 Ocak 1984’te, kararda detaylandırılan sporların ve oyunların geliştirilmesi amacıyla kurulmuştur. SAI’ya kuruluşunda ayrıca, 1982’de Delhi’de gerçekleştirilen IX. Asya Oyunları için inşa edilen ve yenilenen Delhi’deki çeşitli stadyum ve tesislerin Gençlik İşleri ve Spor Bakanlığı adına bakımı ve kullanımı sorumluluğu yüklenmiştir. Bu tesisler Jawaharlal Nehru Spor Tesisleri, Indira Gandhi Spor Tesisleri, Major Dhyan Chand Milli Stadyumu, Dr. Shyam Prasad Mookherjee Yüzme Havuzu Tesisleri ve Dr. Karni Singh Shooting Ranges’dır (SAI, 2019).

SAI organizasyon şemasının en tepesinde üç birim bulunmaktadır; bunlar (a) (tüm idari işlerin yürütüldüğü) başkanlık ofisi, (b) bölgesel merkezler (kurumun amaçlarını gerçekleştirmek üzere çeşitli illerde SAI merkezleri bulunmaktadır) ve (c) akademik birimdir. Bangalore’da incelemelerde bulunduğumuz tesisler de bu merkezlerden birisidir ve içinde akademik birimleri de barındırmaktadır.

SAI'nın hedeflerine yönelik bütünleşik bir yaklaşım benimsemek amacıyla Milli Beden Eğitimi ve Spor Enstitüleri (National Institutes of Physical Education & Sports, SNIPES – Netaji Subhas National Institute of Sports, Patiala dahil) ile Gwalior ve Thiruvananthapuram'da bulunan beden eğitimi yüksek öğrenim kurumları (The Lakshmbai National College of Physical Education, LNCPE) 1 Mayıs 1987'de birleştirilerek SAI'nin akademik kanadını oluşturmuşlardır. Zamanla, 1995'te LNCPE Gwalior'un ve 2011'de de NIS Patiala'nın, spor kamplarının gerçekleştirilmesi gibi akademik olmayan iş yüküyle meşgul olmaları gibi nedenlerle beklenen performansa ulaşamadığı gibi gerekçelerle, yine SNIPES'in izinde yeni akademik yapılanmalara gidilmiştir (https://sportsauthorityofindia.nic.in/index1.asp?ls_id=513, Press Information Bureau Government of India Ministry of Youth Affairs and Sports, 2011). Bununla birlikte, Hindistan'da katıldığım bilimsel toplantılarda bazı araştırmacılar, spor alanında milli kurumsallaşma ile birlikte halk sağlığındaki iyileşmelerin paralel olarak geliştiğini iddia eden veya gösteren içerikler sunmaktadır.

Sonuç

Burada, Hindistan ile etkileşimi potansiyelince gelişimine katkıda bulunmak ve sürdürülebilir kılmak gibi niyetlerle hem spor hem de çeşitli bilim alanlarından bilgilere, gözlemlere, deneyimlere ve yaşam koşullarına değinmeye çalıştım. Bununla birlikte, burada (özellikle güncel yaşam koşulları gibi) sunulanlar sınırlı ve kısmen göreceli bilgilerdir. Ancak, göreceli de olsa bu bilgiler örneğin bir araştırmacı için kolaylaştırıcı biçimde, belirli ölçüde ortamın anlaşılmasında faydalı olabilir. Ulusal ve uluslararası araştırma ağlarının kudretinin yanı sıra akademik olmayan alanlardaki başarılar, sadece ilgili alandaki kalkınmanın değil yine güçlü araştırma ortamının da belirleyicileri arasında sayılmaktadır (ORPHEUS, 2012). Burada ana hatlarını sunduğum görevlendirmelerle ilişkili her iki ülkeden hem disiplinlerarası bilim insanları hemde bilim camiası dışından ilgililer arasında doğrudan (örneğin tarafımdan talep edilen paylaşım ve kolaylaştırıcılıklar gibi) ya da dolaylı (kendi aralarında etkileşimlerin artması gibi), bizzat dâhil olduğum ve olmadığım etkileşimlerin sayısında artış ve çeşitlenme gözlenmiştir.

Çeşitli alanlarda (örneğin Türk Tarih Kurumu toplantıları, 1953 yılında meclis heyetlerinin yaklaşık 1 aylık karşılıklı ziyaretleri, Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Bakanlık düzeyinde gerçekleşen NATO, BRICS gibi toplantılarda ve spor federasyonlarının etkinliklerinde düzenli temaslar gibi), görece sınırlı ve bir ölçüde sürekliliği olan ilişkiler bulunmakla birlikte; bu çalışmalarımızın hem benzer kapsamlı toplumsal hedefler içeren hem de bildiğimiz kadarıyla özellikle “Türk-Hint Spor Çalışmaları” üzerine ilk ve görece kalıcı sayılabilecek bir girişimi oluşturduğunu söyleyebiliriz. Ancak, Türk-Hint siyasi dönemseller ilişkilerinde izlenen ivme değişiklikleri gibi bu etkileşimlerin de tam olarak potansiyeline ulaşmasına, başta temas kişi ve kurumlarının gücü ve uluslararasılaşma kapasitesi, sürdürülebilirlik koşulları, stratejik müdahaleler dâhil pek çok faktör etki etmektedir.

Bu yazıda bu sebeple, örneğin, nitelikli etkileşimi teşvik etmek, geliştirmek ve sürdürülebilir kılmak üzere, sık karşılaştığım soruları da göz önünde bulundurarak, araştırma ortamına etki edebilecek birtakım yaşam koşullarına özellikle yer verilmiştir. Tarafıma ulaştırılan bazı soruların yanıtları yanında bilinmesinin faydalı olabileceği düşünülerek derlenen birtakım siyasi-kültürel bağlam ve araştırma süreçleri raporu faydalanıcılar açısından, örneğin Hindistan çalışmalarına başlangıç yapmak isteyen ya da orada bulunmayı planlayan

araştırmacılar için -sınırlayıcı veya değil- koşullara hazırlıklı olmalarında, hatta araştırma konu ve planlarını hazırlamada faydalı olabilir.

Zira farklı alanlarda yaygın yanlış sömürgeci yaklaşımların varlığında, hem Türkiye hem Hindistan hakkında bilinmeyenler veya yanlış bilinenler, ülkelerin yapısı, değerleri, tarihi, yaklaşımları, vb üzerine vaka vaka örnekler vererek gerçekleştirdiğim birçok etkileşimim, bu tür ana akım bilgilerin dahi paylaşımlarına olan ihtiyacın göstergesi niteliğinde deneyimler olmuştur. Bu bağlamda, olumlu gelişmeler de sözkonusudur. Örneğin, girişimlerimiz Hindistan bilim camiasında da modern yatınlıklara bir alternatif olarak Hindistan spor kültürü üzerine bilimsel etkinliklerin ivme kazanmasında rol oynamıştır; en son 5-6 Haziran 2020’de Auro Üniversitesinin davetli konuşmacısı olduğum “Hindistan’da Spor Kültürü” üzerine Webiner’de paylaşılan, araştırmamız için derlenmiş olan kimi Hindistan oyun ve spor kültür mirasına dair içerikleri, bazı yerel katılımcılar dahi uzun süredir görmediklerini ve özlediklerini dile getirmiştir. Burada Türk-Hint ortak kültürel unsurların ve kültürel eleştirel çalışmaların önemi gibi hususlar da vurgulanmıştır.

Her biri özgün, güçlü ve stratejik öneme sahip Türk ve Hint toplumunun toplumsal ve bilimsel gelişmelerin, bölgesel huzurun ve dünya barışının sağlanmasında önemli rolleri bulunmaktadır. Bu roller etkileşimin artması, alanların yakınlaşması ve ilişkilerin sağlamlaştırılmasıyla daha iyi başarılabilir.

Teşekkür: Kısa dönem ziyaretçi öğretim üyesi olarak görevlendirilmemin izinleriyle gerçekleştiği Gazi Üniversitesi’ne ve Pondicherry Üniversitesi’ne, bu yönde ve çalışmalarımıza doğrudan ve dolaylı katkısı bulunan başta Dr. Ram Mohan Singh ve Pondicherry Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü olmak üzere tüm meslektaşlara, öğrencilere, kişilere ve kurumlara teşekkür ederim.

Sorumlu Yazar

Pınar YAPRAK

Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, TÜRKİYE

Email: pinaryaprak@gmail.com

REFERENCES

- Akün, Ö.F. (1991). Babürname. TDV İslam Ansiklopedisi, CIV.
- Alter, J.S. (1992). *The Wrestler's Body: Identity and Ideology in North India*. Berkeley: University of California Press.
- Alter, J.S. (2004). *Yoga in Modern India: The Body Between Science and Philosophy*. NJ: Princeton University Press.
- Alter, J.S. (2013). Seks, Askesis, and the Athletic Perfection of the Soul: Physical Philosophy in the Ancient Mediterranean and South Asia. In: eds: Geoffrey Samuel, Jay Johnston. *Religion and the Subtle Body in Asia and the West: Between Mind and Body*. NY: Routledge.
- Backles, H., Stoddart, B. (Eds.) (1994). *Liberation Cricket: West Indies Cricket Culture*. Manchester: Manchester University Press.
- Baier, K., Maas, P.A., Preisendanz, K. (Eds.) (2018). *Yoga in Transformation: Historical and Contemporary Perspectives*. Göttingen: Vienna University Press.
- Bhardwaj, R.M. (2005). Water Quality Monitoring in India: Achievements And Constraints. UN Statistics. IWG-Env, International Work Session on Water Statistics, Vienna, June 20-22 2005. https://unstats.un.org/unsd/environment/envpdf/pap_wasess5a2india.pdf den erişilmiştir.
- Cannadine, D. (2002). *Ornamentalism: How the British Saw Their Empire*. New York: Oxford University Press.
- Connolly, P. (2007). *Student's Guide to the History and Philosophy of Yoga*. Sheffield: Equinox Publishing Limited.
- Dışişleri Bakanlığı (2019). <http://www.mfa.gov.tr/turkiye-hindistan-siyasi-iliskileri.tr.mfa>'den erişilmiştir. Erişim Tarihi: Eylül-Ekim 2019.
- Encyclopaedia Britannica. (2019). India. <https://www.britannica.com/place/India>'den erişilmiştir.
- Guttman, A. (1994). *Games & Empires: Modern Sports and Cultural Imperialism*. NY: Columbia University Press.
- Hussain, S. (2012). Forms of Predation: Tiger and Markhor Hunting in Colonial Governance. *Modern Asian Studies* 46 (5): 1212–1238. doi:10.1017/S0026749X12000054.
- James, J.L.R. (1963). *Beyond a Boundary*. London: Stanley Paul-Hutchinson.
- Karagözoğlu, B., VİJ, R. (2013). Ekber'in Veziri Birbâl'in Öğretici Hikâyeleri. *Hikmet Yurdu, Ocak – Haziran 2013/1,6(11):425-431*.
- KnowIndia (2019). People and Life Style. <https://knowindia.gov.in/culture-and-heritage/festivals.php>'den erişilmiştir.
- KnowIndia (2019a). Ancient History. <https://knowindia.gov.in/culture-and-heritage/ancient-history.php>'den erişilmiştir.
- Konukçu, E. (1991). Babür. TDV İslam Ansiklopedisi, CIV.

- Konukçu, E. (1991a). Babürlüler. TDV İslam Ansiklopedisi, CIV.
- Konukçu, E. (2019). Bâbürlüler: "Hindistan'daki Temürlüler". <https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=380537&/B%C3%A2b%C3%BCr%C3%BCler:-Hindistandaki-Tem%C3%BCr%C3%BCler-/-Prof.-Dr.-Enver-Konuk%C3%A7u'den-eri%C5%9Fildi%C5%9Ftir.Eri%C5%9Fim-Tarihi:Aral%C3%BCk-2019>.
- Konukçu, E. (1998). Hümayun. TDV İslam Ansiklopedisi, CXVIII.
- Konukçu, E. (1994). TDV İslam Ansiklopedisi, Ekber Şah, CX.
- Kortel, S.H. (2012). Tüzük-i Cihângîrî. TDV İslam Ansiklopedisi, 42. Cilt, s.9.
- Madsen, B. (2013). Why Yoga: A Cultural History of Yoga. MadZen Press.
- Michelis E.A. (2005) History of Modern Yoga - Patanjali and Western Esotericism. London: Continuum Int. Publishing.
- National Portal of India (2019). India at a Glance. <https://www.india.gov.in/india-glance/profile>'den erişilmiştir.
- Open Government Data Platform India (2019). WaterQuality. <https://data.gov.in/dataset-group-name/water-quality>'den erişilmiştir. Erişim Tarihi: Ekim 2019.
- ORPHEUS (2012). Avrupa'da Biotıp ve Sağlık Bilimlerinde PhD Eğitim Standartları. (Çev. Ayça Sayı vd.). https://www.orpheus-med.org/images/stories/documents/ORPHEUS-AMSE-WFME_tur.pdf'den erişilmiştir. Erişim Tarihi Aralık 2019.
- Ponsford, M. (2019). Photographic report age and the colonialim aginary. Sport in Society, 22(1):160-184, DOI: 10.1080/17430437.2017.1329115, <https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1329115>.
- Press Information Bureau Government of India Ministry of Youth Affairs and Sports (2011). Sports Minister Announces Demerger of National Institute of Sports, Patiala From Sports Authority of India (20-July-2011,16:32 IST). <https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=73372>'den erişilmiştir.
- Rekha, M. (1967). Women in MughalIndia (1526-1748 AD). Delhi: Munshiram Manoharlal Publications.
- SAI (Sports Authority of India) (2019). https://sportsauthorityofindia.nic.in/index1.asp?ls_id=513'den erişilmiştir.
- Samuel, G. (2008). Geoffrey Samuel: The Origins of Yoga and Tantra. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511818820.
- Seecharan, C. (2006). Muscular Learning: Cricket and Education in the Making of the British West Indies at the end of the 19th Century. Miami: Ian Randle Publishers.
- Sharma, M.R.K., Gupta, Y.R. (2017). Water Quality and Sustainability in India: Challenges and Opportunities. İçinde: S. Ahuja (Edt.), Chemistry and Water: The Science Behind Sustaining the World's Most Crucial Resource, ss. 183-205. London: Elsevier, <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809330-6.00005-2>.

Singleton, M. (2010). *Yoga Body: The Origins of Modern Posture Practice*. Oxford: Oxford University Press.

Sports in India (2019). Kabaddi. <http://sports.indiapress.org/kabaddi.php>'den erişilmiştir. Erişim Tarihi: Eylül-Aralık 2019.

Şahin, H. (2014). *Ekber Şah ve Dinî Reformu*. Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Şahin, H. (2016). Babürlü Sultanı “Gülbeden Begüm”. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*. 3(8): 1-22.

T.C. Cumhurbaşkanlığı (2019). Fors. <https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanligi/resmi-simgeler/fors/>'den erişilmiştir.

T.C. Dışişleri Bakanlığı (2019). Hindistan'ın Siyasi Görünümü. <http://www.mfa.gov.tr/hindistan-siyasi-gorunumu.tr.mfa>'den erişilmiştir.

Yaprak P. (2019). *Violence and Sport (Invited Speech)*. ICRS Book of Proceedings, National College, Tiruchirapalli, Hindistan.

Yaprak P. (2019a). *Sports Policies and Practices for Women, Children and People with Disabilities: Critical Approach to Local and Global Agendas (Invited Speech)*. International Seminar on Utility of Physical Education, Fitness, Wellness, and Health in Present Scenario Book of Proceedings. Lucknow Üniversitesi, Lucknow, Hindistan.

Yücel, B. (1995). *Babür Dîvânı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.

YÖK (2019). *Yurtiçinde ve Yurtdışında Görevlendirmelerde Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik*. <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.10155&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=Yurti%C3%A7inde%20ve%20D%C4%B1%C5%9F%C4%B1nda%20G%C3%B6revlendirmelerde%20Uyulacak%20Esaslara%20C4%B0li%C5%9Fkin%20Y%C3%B6netmelik>'den erişilmiştir. Erişim Tarihi: 3.11.2019.

Zahireddin, Gazi (2006). *Babür-Babürname*. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi.